

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

นางสุภาพ คอกกฤษลาว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-079-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017618

117852797

FACTORS AFFECTING JOB SATISFACTION OF DEPARTMENT HEADS
IN LARGE SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Supab Dokkularb

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-079-6

สุภาพ ทอกกุลหลาย : ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ
 หัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา
 กรุงเทพมหานคร (FACTORS AFFECTING JOB SATISFACTION
 OF DEPARTMENT HEADS IN LARGE SECONDARY SCHOOLS UNDER
 THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
 BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ชมรทัย
 ทันทิเมฆ, 148 หน้า, ISBN 974-579-079-6

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
 ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
 โดยมุ่งค้นหาระดับของความพึงพอใจที่มีต่อบรรยากาศที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยใช้
 ทฤษฎีจูงใจ-ค่าจูน ของเฟรดทเคอริค เฮอรัชเบออร์ก ในการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยจูงใจรวม 5 ด้าน
 และปัจจัยค่าจูนรวม 11 ด้าน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยจูงใจที่ทำให้หัวหน้าหมวดวิชาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
 เห็นด้วยว่า ทุกปัจจัยเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเรียงลำดับจาก
 มากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ
 ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านความก้าวหน้า
2. ปัจจัยค่าจูนที่ทำให้หัวหน้าหมวดวิชาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
 เห็นด้วยว่า ทุกปัจจัยเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเรียงลำดับจาก
 มากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์เพื่อนร่วมงาน
 ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านความมั่นคงในงาน
 ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ด้านเงินเดือน
 ด้านชีวิตส่วนตัว และด้านสถานะของตำแหน่ง

ภาควิชา บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อผู้บันทึก... ส.ท.พ. บุญม...
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา...
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

SUPAB DOKKULARB: FACTORS AFFECTING JOB SATISFACTION OF DEPARTMENT HEADS IN LARGE SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. AMORN-CHAI TANTIMEDH, PH.D. 148 PP. ISBN 974-579-079-6

The purpose of this study is to assess factors affecting job satisfaction of department heads in large secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, Bangkok Metropolis, particularly to identify the levels of opinion of factors affecting job satisfaction, by using the Motivation-Hygiene Theory developed by Frederick Herzberg. Based on the mentioned theory, five factors relating to Motivational Factors and eleven factors relating to Hygiene Factors were covered in this study.

The result of the study reveals that the levels of opinion of

1. Motivational Factors affecting job satisfaction of department heads was high. The levels of opinion can be ranked as follows: Achievement, Responsibility, Recognition, work Itself and Advancement.

2. Hygiene Factors affecting job satisfaction of department heads was high. The levels of opinion can be ranked as follows: Interpersonal Relationship-Subordinated, Interpersonal Relationship-Peers, Policy and Administration, Supervision-Technical, Working Conditions, Job security, Possibility of Growth, Interpersonal Relationship-Superiors, Salary, Personal Life and Status.

ภาควิชา .....
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา 2533 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

ก

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความเอาใจใส่ คุณดูแล แนะนำ ช่วยเหลือ เป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันทิเมธ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ขอขอบพระคุณคุณวันดี จงคงคา กองแผนงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งกรุณาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่อง คอมพิวเตอร์ให้ในเวลาอันรวดเร็ว และคุณพจนีย์ วิมณต์ทรง ซึ่งได้ช่วยเหลือและ ประสานงานในค่านต่าง ๆ ให้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ที่สนับสนุนให้การดำเนินชีวิต เจริญก้าวหน้าและคู่ชีวิตซึ่งเป็นที่ปรึกษา ช่วยเหลือจัดทำวิทยานิพนธ์ และเป็นกำลังใจ เสมอมา

สุภาพ คอกกุธหลาบ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
รายการตารางประกอบ.....	ง
รายการแผนภาพประกอบ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	14
ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน กับการปฏิบัติงาน.....	16
ความต้องการและองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้เกิด ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	20
สิ่งจูงใจและทฤษฎีเกี่ยวกับการเสริมสร้างความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
	ประชากร.....	57
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	65
	ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหัวหน้า หมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.....	70
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108
	สรุปผลการวิจัย.....	108
	อภิปรายผล.....	110
	- คำนปัจจัยจูงใจ.....	110
	- คำนปัจจัยค่าจูน.....	113
	- คำนกลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา.....	117
	ข้อเสนอแนะ.....	123
	บรรณานุกรม.....	124
	ภาคผนวก.....	134
	ประวัติผู้วิจัย.....	148

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงความคิดเห็นและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน....	62
2	แสดงความคิดเห็นและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ...	65
3	แสดงความคิดเห็นและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ...	65
4	แสดงความคิดเห็นและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุราชการ.....	66
5	แสดงความคิดเห็นและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคุณวุฒิ..	67
6	แสดงความคิดเห็นและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน.....	68
7	แสดงความคิดเห็นและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง.....	69
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความสำเร็จใน การทำงานของหัวหน้าหมวดวิชา.....	71
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการได้รับการ ยอมรับนับถือของหัวหน้าหมวดวิชา.....	73
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ของหัวหน้าหมวดวิชา.....	75
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความรับผิดชอบ ของหัวหน้าหมวดวิชา.....	77
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความก้าวหน้า ของหัวหน้าหมวดวิชา.....	79

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยจุดใจทุกด้าน ของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	81
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเงินเดือนของ หัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	84
15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านโอกาสที่จะได้รับ ความก้าวหน้าในอนาคตของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	86
16	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสัมพันธ์กับ ผู้บังคับบัญชาของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	88
17	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสัมพันธ์กับ ผู้ใต้บังคับบัญชาของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	90
18	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสัมพันธ์กับ เพื่อนร่วมงานของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	92
19	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสถานะของตำแหน่ง ของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	94
20	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านภาระงาน ของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	96
21	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านนโยบายและ การบริหารงานของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	98
22	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสภาพการทำงาน ของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	100

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านชีวิตส่วนตัว ของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	102
24	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความมั่นคงในงาน ของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	104
25	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยค่าจุนทุกด้าน ของหัวหน้ามหาวิทยาลัย.....	106

รายการแผนภาพประกอบ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ.....	18
2	แสดงความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน.....	19
3	แสดงการปฏิบัติงานที่นำมาซึ่งรางวัลที่เป็นธรรมและเหมาะสม นำไปสู่ความพึงพอใจ.....	19
4	แสดงการใช้สิ่งจูงใจเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน.....	26
5	แสดงลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์.....	34
6	แสดงปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูงของเฮิร์ช เบอร์ก กับความ- พึงพอใจในการปฏิบัติงาน.....	37
7	แสดงทฤษฎีความคาดหวังกับการสร้างความพึงพอใจ.....	42
8	แสดงทฤษฎีความเสมอภาคกับการสร้างความพึงพอใจ.....	44